

2019 წელს სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა

დაცვის სფეროებში გატარებული ღონისძიებები

სურსათის უვნებლობა

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის მიზანია ადამიანის სიცოცხლის, ჯანმრთელობისა და მომხმარებელთა ინტერესების დაცვა, რაც რისკის საფუძველზე შემდეგი მექანიზმებით ხორციელდება: ინსპექტირება, ზედამხედველობა, მონიტორინგი, ნიმუშის აღება, დოკუმენტური შემოწმება.

სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის მიზნით, სააგენტო ინსპექტირებას ახორციელებს გაფრთხილების გარეშე, გეგმურად და არაგეგმურად.

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2019 წლის პროგრამიდან გამომდინარე, პრიორიტეტი მიენიჭა და რისკის დონის განსაზღვრის გარეშე განხორციელდა იმ ბიზნესოპერატორების გეგმური ინსპექტირება, რომლებიც წარმოადგენენ აგრარულ ბაზრებს, საბავშვო ბაღების კვების ბლოკებს, ახორციელებენ თხილისა და დაფნის ექსპორტს, ევროკავშირში თევზისა და თევზის პროდუქტების ექსპორტს, ცხოველის/ფრინველის დაკვლას ან/და ნედლი რძის თერმულ დამუშავებას.

გეგმური დოკუმენტური შემოწმებისას პრიორიტეტი მიენიჭა საბავშვო-ბაღების, სკოლების ბუფეტებისა და ხორცის სარეალიზაციო ობიექტების შემოწმებას.

გეგმური ინსპექტირება არის სახელმწიფო კონტროლის ერთ-ერთი მექანიზმი, რომლის დროსაც ბიზნესოპერატორებთან მოწმდება კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობა სურსათის წარმოების, გადამამუშავებისა და დისტრიბუციის ეტაპებზე. გეგმური ინსპექტირება ხორციელდება რისკზე დაფუძნებული სახელმწიფო კონტროლის წლიური პროგრამის შესაბამისად.

2019 წელს ჩატარდა **6798** გეგმური ინსპექტირება, მათ შორის:

403 - სასაკლაოებში;

285 - ხორცისა და ხორცპროდუქტების საწარმო-სარეალიზაციო ობიექტებში;

182 - რძისა და რძის პროდუქტების საწარმოებში (მათ შორის ნაყინი - 21);

1452 - საზოგადოებრივი კვების ობიექტებში;

1759 - საბავშვო ბაგა-ბაღის კვების ბლოკებში (მ.შ. 200 კერძო ბაღი) და **160** - სკოლის ბუფეტებში;

49 - თევზისა და თევზის პროდუქტების საწარმოსა და სარეალიზაციო ობიექტებში;

77 - აგრარულ ბაზრებში;

61 - ნახევარფაბრიკატების საწარმოებში;

434 - პურფუნთუშეულის/ფქვილოვანი პროდუქციის საწარმოებსა და საკონდიტროებში;

61 - ალკოჰოლიანი და უალკოჰოლო სასმელების საწარმოებში;

1488 - მარკეტებში.

50 - თხილის გადამამუშავებელ საწარმოებში.

გარდა ამისა, გეგმური ინსპექტირება ჩატარდა თავლის მწარმოებელ-რეალიზატორებთან, მცენარეული ცხიმის (ზეთი, მარგარინი), საკონსერვო წარმოებებში, კვერცხის, დაფასოებული სასმელი წყლის, სანელებლების, საკვებდანამატების, შაქრის, ჩიფსის, საკონსერვო, ჩაისა და ყავის საწარმოებში, სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების ობიექტებზე, ხილ-ბოსტნეულის სარეალიზაციო, სადისტრიბუციო, საცალო და საბითუმო სავაჭრო ობიექტებში, წისქვილებში, სამაცივრე და სასაწყობე მეურნეობებში.

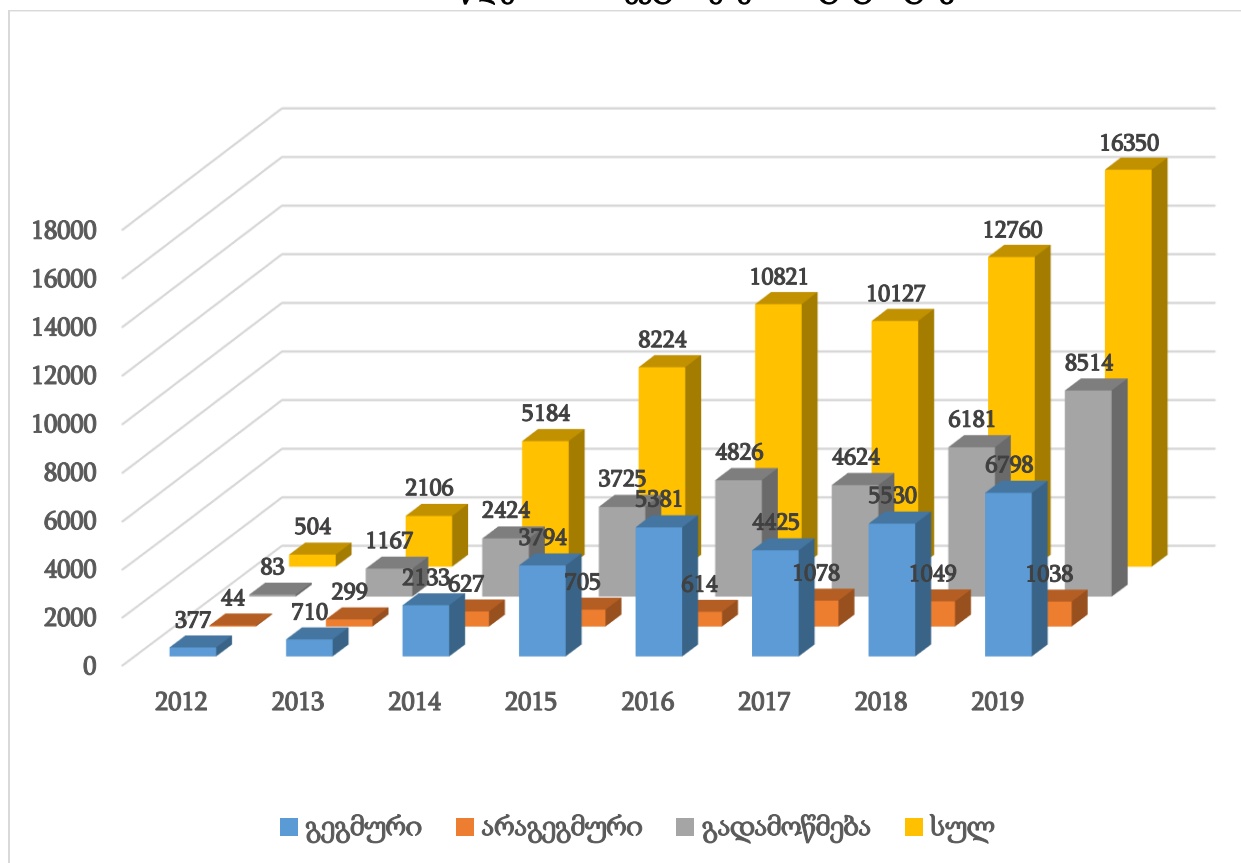
არაგეგმური ინსპექტირება არის წინასწარი დაგეგმვის გარეშე ჩატარებული სახელმწიფო კონტროლი, რომელიც ხორციელდება სახელმწიფო კონტროლის შედეგების, მათ შორის, სააგენტოს მიერ აღებული ნიმუშის ლაბორატორიული გამოკვლევის შედეგების საფუძველზე. არაგეგმური ინსპექტირების საფუძველი შესაძლოა გახდეს მოსახლეობის ან სხვადასხვა უწყების შეტყობინება და ა.შ.

2019 წელს ჩატარდა **820** არაგეგმური ინსპექტირება, არაგეგმური ინსპექტირება აღიარების მინიჭების მიზნით **218**.

გადამოწმება - **8514**.

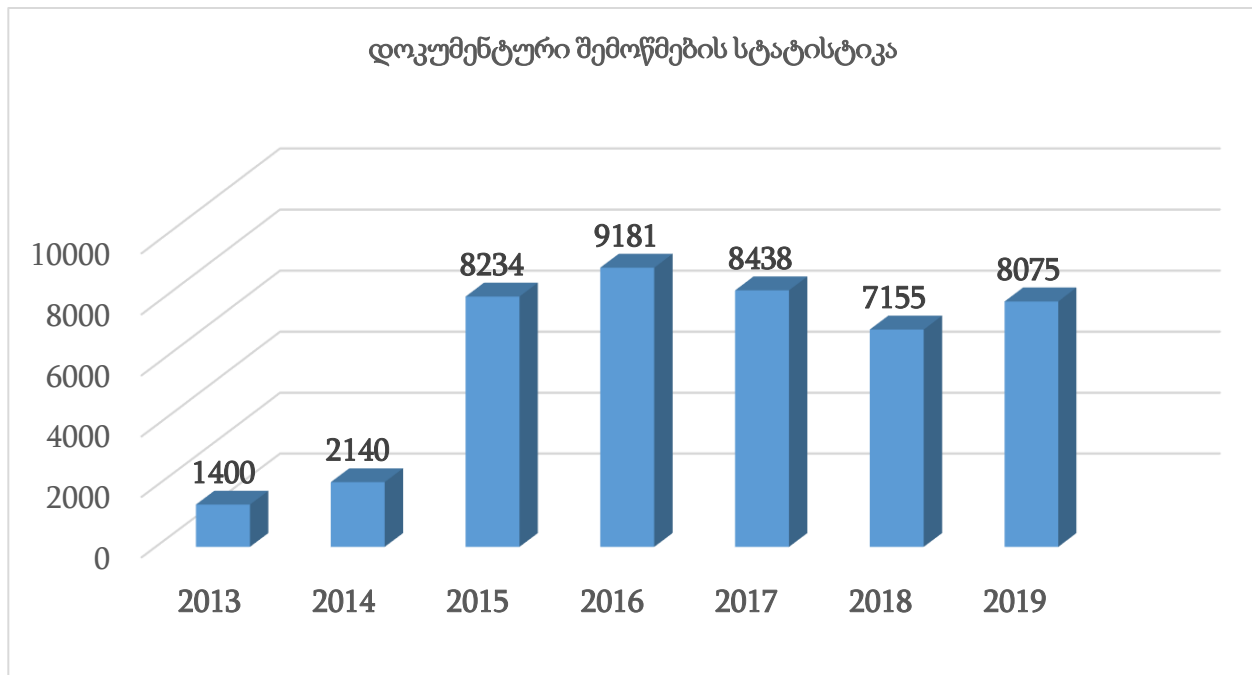
✓ **2019 წელს სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ სულ განახორციელა 16 350 ინსპექტირება.**

2012-2019 წლების ინსპექტირებების სტატისტიკა

დოკუმენტური შემოწმება არის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმი, რომლის დროსაც დამოუკიდებლად ან სახელმწიფო კონტროლის სხვა მექანიზმებთან ერთად ხორციელდება სურსათის/ცხოველის საკვების ბიზნესოპერატორის საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტების, მათ შორის, ჩანაწერებისა და სურსათის/ცხოველის საკვების ეტიკეტების შემოწმება.

2019 წელს განხორციელდა **8075** დოკუმენტური შემოწმება საზოგადოებრივი კვების (რესტორანი, მზა კერძები, საშაურმე, სწრაფი კვება) ობიექტებში, საბავშვო ბაგა-ბაღის სამზარეულოებსა და სკოლის ბუფეტებში, სასურსათო მაღაზიებსა და მარკეტებში, აგრარულ ბაზრებში, სადისტრიბუციო და სარეალიზაციო ქსელში, საცხოვებში, ხორცის სარეალიზაციო ობიექტებსა და სურსათის მწარმოებელ სხვა პროფილის ბიზნესოპერატორებთან.

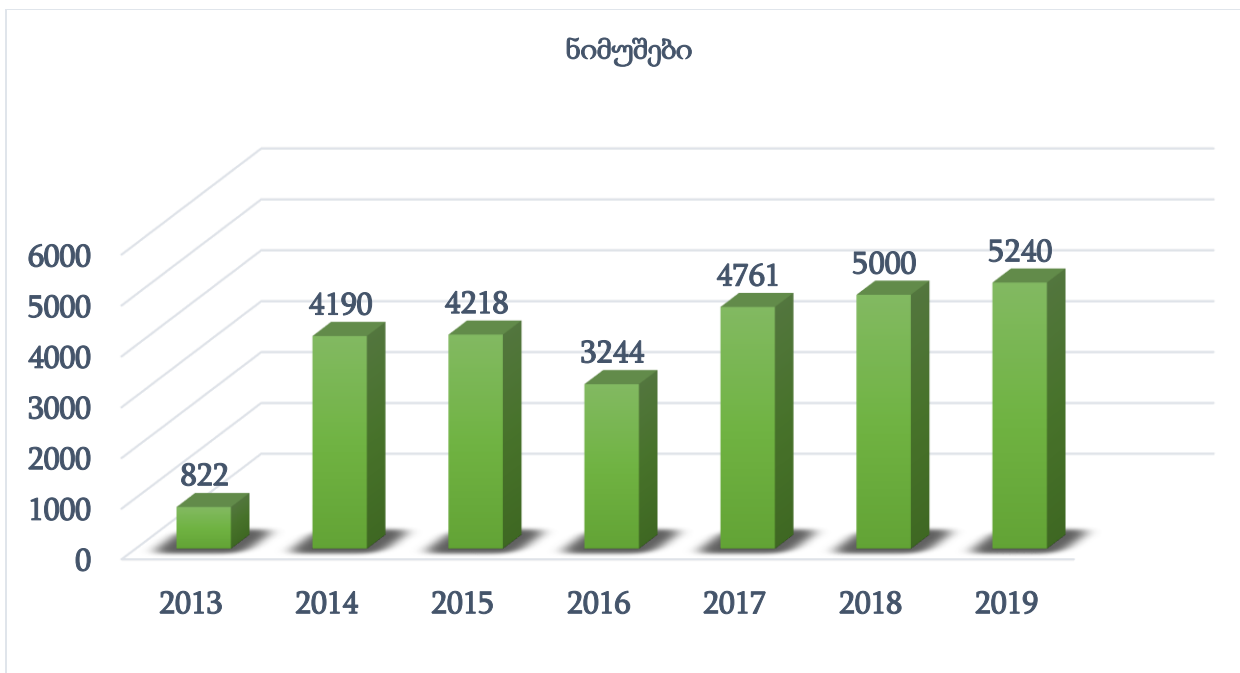
მონიტორინგი

მონიტორინგი არის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმი, რომლის ფარგლებში ხორციელდება წინასწარ დაგეგმილი დაკვირვებები და გაზომვები სურსათის/ცხოველის საკვების შესაბამისობის შესაფასებლად საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან. მონიტორინგის ფარგლებში ხდება სარეალიზაციო ობიექტებიდან სურსათის ნიმუშების აღება და აკრედიტებულ ლაბორატორიაში გამოკვლევა.

ნიმუშის აღება

2019 წელს სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფლებამოსილმა პირებმა სათანადო წესით აიღეს და ლაბორატორიაში ჩააბარეს სურსათის (მათ შორის, სასმელი წყლის) **5240** ნიმუში/სინჯი. დარღვევა გამოვლინდა **11.5%**-ში.

ნიმუშები

ზედამხედველობა

ბიზნესოპერატორის საქმიანობაზე დაკვირვება მიმდინარეობს ბიზნესოპერატორის მიერ კანონმდებლობის მოთხოვნასთან შეუსაბამო სურსათის/ცხოველის საკვების - ბაზარზე განთავსების აღკვეთაზე, ბაზარზე უკვე განთავსებულის ამოღება/გამოთხოვაზე, სააგენტოს მიერ გაცემული მითითებების შესრულებასა და სურსათის/ცხოველის საკვების განადგურებაზე. 2019 წელს განხორციელდა **976** ზედამხედველობა.

ვადაგასული ან/და შეუსაბამო სურსათის გამოყენებისა და რეალიზაციის ფაქტების გამოვლენის შედეგად სააგენტოს უფლებამოსილი პირების ზედამხედველობით განადგურდა:

ხორცი და ხორცპროდუქტები	34622კგ.
სხვა მყარი სურსათი	4746კგ.
თხევადი სურსათი	1513ლ.
კვერცხი	32632ც.
ხორცი ფორმა N2-ის გარეშე	6314კგ.

ზედამხედველობა ცხოველთა და ფრინველთა სასაკლაოებში მიმდინარე დაკვლის პროცესზე 2019 წლის მონაცემებით, საქართველოში ფუნქციონირებდა ცხოველთა **100** და ფრინველთა **19** სასაკლაო. აღნიშნულ პერიოდში სასაკლაოებზე დაიკლა **550 652** ცხოველი (მკ - 174 202, წკ - 189 765, ღორი - 156 326, ბოცვერი - 29 960, ცხენი/ვირი - 399) და **10 807 885** ფრინველი.

გაიცა 360 401 ცალი ვეტერინარული მოწმობა ფორმა N2. ი მოწმობა ფორმა N2.

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა (ჯარიმა): „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის“ შესაბამისად, სურსათის

უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას გამოვლინდა **4674** ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა.

გაცემული სერტიფიკატები

2019 წელს გაიცა 1635 ჰიგიენური, 65 შესაბამისობის შეფასების, 57 აღიარების და 774 ვეტერინარული სერტიფიკატი.

გაწეული კონსულტაციები

უფლებამოსილი პირების მიერ განხორციელდა **609** კონსულტაცია.

2019 წელს დეპარტამენტში შემოვიდა **1172 შეტყობინება** (მოქალაქეთა სატელეფონო შეტყობინება - 1114, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრიდან - 32, სხვა უწყებებიდან - 26), რომელზეც მოხდა შესაბამისი რეაგირება.

ჯანმრთელობისა და სურსათის უვნებლობის გენერალური დირექტორატის (DG SANTE) ევროპის კომისიის RASFF-ის სწრაფი განგაშის სისტემით სსიპ სურსათის ეროვნულ სააგენტოში შემოვიდა 22 შეტყობინება, რომელზეც მოხდა შესაბამისი რეაგირება დადგენილი დროის ინტერვალში.

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2019 წლის პროგრამის ფარგლებში, შეფასდა და გაანალიზდა ბიზნესოპერატორების ინსპექტირების, დოკუმენტური შემოწმების, მონიტორინგისა და ზედამხედველობის შედეგები, შემუშავდა სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2020 წლის პროგრამა და განისაზღვრა პრიორიტეტები.

ვეტერინარული კეთილსაიმედოობის უზრუნველყოფა

ვეტერინარიის დეპარტამენტი ზრუნავს ქვეყანაში ეპიზოოტიური კეთილსაიმედოობის შენარჩუნებასა და კონტროლზე; ახორციელებს ეპიზოოტიური მდგომარეობის რისკის ანალიზს, ვეტერინარული დანიშნულების პრეპარატების რეგისტრაციას; ადგენს ცხოველებისა და ადამიანების საერთო საშიში მასობრივი, გადამდები დაავადებების გაჩენა-გავრცელების მიზეზებს და იღებს საჭირო ზომებს ამ დაავადებების პრევენციის, პროფილაქტიკის, ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის უზრუნველსაყოფად. ვეტერინარიის დეპარტამენტის უმნიშვნელოვანესი ფუნქციებია ვეტერინარული დანიშნულების პრეპარატების მიმოქცევის კონტროლი, ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაციის უზრუნველყოფა და კონტროლი, ბიზნესოპერატორებისთვის ვეტერინარული მომსახურება, ცხოველთა სნეულებების დიაგნოსტიკა; ცხოველთა გადაყვანა-გადარეკვაზე, ბიოლოგიური ნარჩენების შეგროვებაზე, უტილიზაციასა და განადგურებაზე ზედამხედველობა.

2019 წელს ჩატარებული ვაქცინაციები:

- ✓ თურქულის საწინააღმდეგოდ ვაქცინირებული/რევაქცინირებულია 2 166 628 სული მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვი, მათ შორის, 884 860 სული მსხვილფეხა და 1 281 768 სული წვრილფეხა პირუტყვი;
- ✓ ჯილეხის საწინააღმდეგოდ: 1 057 206 სული დაავადების ამთვისებელი ცხოველი, მათ შორის, 410 118 სული მსხვილფეხა, 642 856 სული წვრილფეხა პირუტყვი და 4 230 სული კენტლიქიანი ცხოველი;
- ✓ ცოფის საწინააღმდეგოდ: 283 399 სული ძაღლი და კატა;
- ✓ ბრუცელოზის საწინააღმდეგოდ: 210 754 სული მსხვილფეხა და 251 615 სული წვრილფეხა პირუტყვი;
- ✓ ცხვრისა და თხის ყვავილის საწინააღმდეგოდ: 166 251 სული წვრილფეხა პირუტყვი;
- ✓ წვრილფეხა პირუტყვის ჭირის საწინააღმდეგოდ: 283 847 სული წვრილფეხა პირუტყვი;
- ✓ ნოდულარული დერმატიტის საწინააღმდეგოდ: 476 918 სული მსხვილფეხა პირუტყვი;

გამოკვლეულია:

- ✓ ბრუცელოზზე - 3550 სული მსხვილფეხა პირუტყვი;
- ✓ ალერგიული მეთოდით ტუბერკულოზზე - 10 040 სული მსხვილფეხა პირუტყვი;
- ✓ თურქულის არასტრუქტურულ ცილებზე (NSP) – 5 000 სული მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვი;
- ✓ თურქულის სტრუქტურულ ცილებზე (SP) – 1 000 სული მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვი;
- ✓ წვრილფეხა პირუტყვის ჭირზე (პოსტვაქცინალური კვლევები) - 199 სული წვრილფეხა პირუტყვი;
- ✓ ცოფზე (პოსტვაქცინალური კვლევები) - 300 სული ძაღლი;
- ✓ ბრუცელოზზე (პოსტვაქცინალური კვლევები) - 700 სული წვრილფეხა პირუტყვი.

დამუშავებულია:

- ✓ ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების საწინააღმდეგოდ 4 280 სული მსხვილფეხა პირუტყვი.

ცოფის შემთხვევები

2019 წელს დაფიქსირდა ცოფის 50 შემთხვევა, მათ შორისაა 31 ძაღლი, 14 მსხვილფეხა და 2 წვრილფეხა პირუტყვი, 1 ღორი, 2 გარეული ცხოველი. 2019 წელს, 2013 წელთან შედარებით, ცოფის შემთხვევები ცხოველებში შემცირებულია 57 %-ით.

ინფექციის კერებში ვაქცინირებულია 25 000 სული დაავადების ამთვისებელი ცხოველი.

ჯილეხის შემთხვევები

2019 წელს სულ დაფიქსირებულია ჯილეხის 6 შემთხვევა, აქედან 2 მსხვილფეხა პირუტყვში, 2 წვრილფეხა პირუტყვში, 1 ნიადაგში და 1 - გარემოდან აღებულ ნიმუშში.

2019 წელს, 2013 წელთან შედარებით, ჯილეხის დაავადების შემთხვევები შემცირებულია 85% - ით.

ინფექციის კერებში ვაქცინირებულია 4 500 სული დაავადების ამთვისებელი ცხოველი.

გატარებული ქმედითი ღონისძიებების შედეგად მინიმუმამდე შემცირდა დაავადებების გავრცელების რისკი და ზოონოზური დაავადების შემთხვევების გამოვლინება ადამიანებში.

ცხოველების იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია

ცხოველთა ჯანმრთელობის კონტროლის, აღრიცხვიანობის, მიკვლევადობის უზრუნველყოფის, ასევე, ეტიკეტირებისა და გამჭვირვალობის ხელშეწყობის მიზნით, მიმდინარეობს ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია, რაც პირუტყვის ვაქცინაციის თანმდევი პროცესია.

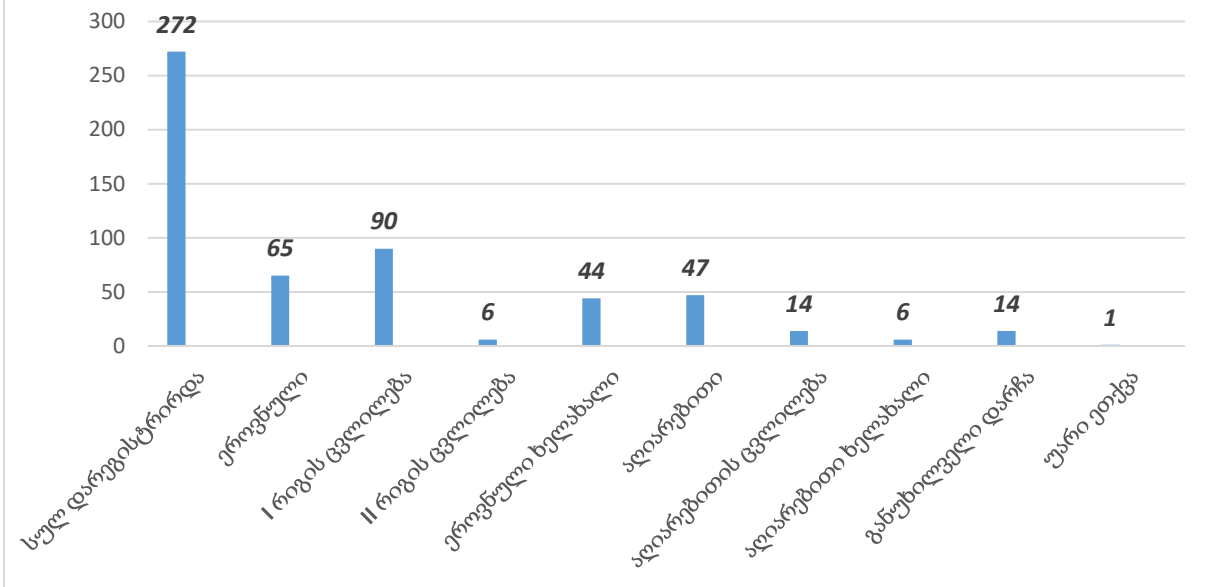
- 2019 წელს იდენტიფიცირებულია 417 000 სული მსხვილფეხა, 365 000 სული წვრილფეხა პირუტყვი და 1500 სული ღორი
- მონაცემთა ელექტრონულ ბაზაში დარეგისტრირდა 356 923 სული მსხვილფეხა, 305 145 სული წვრილფეხა პირუტყვი
- მსხვილფეხა და წვრილფეხა საქონლის სადგომის/დროებითი სადგომის კონტროლის დროს შეუსაბამობა გამოვლინდა მსხვილფეხა საქონლის 4 სადგომზე
- სახელმწიფო პროგრამებით გათვალისწინებული ვეტერინარული ქმედება დაურეგისტრირდა 1 106 929 სულ პირუტყვს
- ბრუცელოზის საწინააღმდეგო პროფილაქტიკურ ვაქცინაციასთან ერთად 210 754 სულ მსხვილფეხა საქონელზე გაიცა პასპორტი

ვეტერინარული პრეპარატების რეგისტრაცია და კონტროლი

2019 წელს სარეგისტრაციოდ შემოვიდა 288 ვეტერინარული პრეპარატი. რეგისტრაციაში გატარდა 272 ვეტპრეპარატი (სარეგისტრაციო ვეტპრეპარატების გარკვეული ნაწილი გადმოვიდა 2018 წლიდან, ვინაიდან რეგისტრაციის პროცესი შესაძლოა გაგრძელდეს რამდენიმე თვე). რეგისტრირებული 272 ვეტპრეპარატიდან ეროვნული რეჟიმით დარეგისტრირდა 65 ვეტპრეპარატი, I რიგის ცვლილებით - 90, II რიგის ცვლილებით - 6, ეროვნული რეჟიმის ხელახალი რეგისტრაციით - 44, აღიარებითი რეჟიმით - 47, აღიარებითი რეჟიმის ცვლილებით - 14, აღიარებითი რეჟიმის ხელახალი რეგისტრაციით - 6, განუხილველი დარჩა - 14 ვეტპრეპარატის სარეგისტრაციო დოკუმენტები.

ვეტპრეპარატების სარეგისტრაციოდ მომსახურების გაწევის საფასურის სახით 2019 წელს სახელმწიფო ხაზინაში შეტანილია 145 425 ლარი.

2019 წელს რეგისტრირებული ვეტპრეპარატები

2019 წელს:

- ✓ ხარისხის მონიტორინგის მიზნით, ლაბორატორიული კვლევა ჩაუტარდა ვეტპრეპარატის 228 ნიმუშს (მ.შ. 18 არაგეგმური);
- ✓ ინსპექტირებულია 399 ვეტერინარული ობიექტი. მათ შორისაა 294 ვეტერინარული აფთიაქი, 15 ვეტკლინიკა, 40 ზოომდაზია, საქართველოში სპეციალურ კონტროლს დაქვემდებარებული ფსიქოტროპული პრეპარატების გამომყენებელი 21 ობიექტი, ცოცხალი ცხოველების სარეალიზაციო 29 ბაზრობა;
- ✓ ხარისხის მონიტორინგის მიზნით, ლაბორატორიული კვლევა ჩაუტარდა ვეტპრეპარატის 228 ნიმუშს (მ.შ. 18 არაგეგმური);
- ✓ შემოსული ინფორმაციის საფუძველზე განხორციელდა 25 არაგეგმური ინსპექტირება;
- ✓ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენისთვის დაჯარიმდა 29 ბიზნესოპერატორი;
- ✓ დარეგისტრირდა სპეციალურ კონტროლს დაქვემდებარებული ფსიქოტროპული პრეპარატების გამომყენებელი 8 ობიექტი;
- ✓ აღიარებული იქნა შინაური ბინადარი ცხოველების საკვების დამამზადებელი 3 საწარმო და თევზის ფქვილის დამამზადებელი 4 საწარმო;
- ✓ ცოცხალ ცხოველებში ვეტერინარული პრეპარატების და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების ლაბორატორიული კვლევის მიზნით აღებული და გამოსაკვლევად ლაბორატორიაში გადაგზავნილია 325 ცხოველის ბიოლოგიური სითხეებისა და ქსოვილების 750 ნიმუში;
- ✓ შინაური ბინადარი ცხოველის ცხოველური წარმოშობის გადამუშავებული საკვების ლაბორატორიული კვლევის მიზნით აღებული და გამოსაკვლევად ლაბორატორიაში გადაგზავნილია 20 ნიმუში;
- ✓ თევზის ფქვილის ლაბორატორიული კვლევის (არაგეგმური) მიზნით აღებული და გამოსაკვლევად ლაბორატორიაში გადაგზავნილია 9 ნიმუში.

მიღებული შედეგი: გაიზარდა ქვეყანაში მაღალი ხარისხის პრეპარატების რეალიზაცია.

ექსპორტი

2019 წელს საქართველოდან ექსპორტზე გავიდა:

- ✓ 92 554 სული მსხვილფეხა პირუტყვი;
- ✓ 153 821 სული წვრილფეხა პირუტყვი;
- ✓ მსხვილფეხა პირუტყვის 2 829 363 კგ დამარილებული ტყავი;
- ✓ წვრილფეხა პირუტყვის 482 087 კგ დამარილებული ტყავი;
- ✓ ქრომირებული ტყავი 217 701 კგ;
- ✓ 532 663 კგ მატყლი;
- ✓ 5 389 543 ფრთა ფრინველი;
- ✓ 1 307 500 კგ მანგანუმის ოქსიდი;
- ✓ 10 265 280 კგ თევზის ზეთი;
- ✓ 26 126 444 კგ თევზის ფქვილი;
- ✓ 100 990 კგ სოიოს ზეთი;
- ✓ 1496 კგ ვეტპრეპარატი;
- ✓ 63 000 კგ თევზის საკვები;
- ✓ 1 362 430 კგ მზესუმზირის შროტი;
- ✓ 40000 კგ საკვებდანამატი;
- ✓ 2 772 889 კგ სოიოს შროტი;
- ✓ 4 324 320 ცალი საინკუბაციო კვერცხი;
- ✓ 4 525 342 კგ ცხოველთა საკვები;
- ✓ 95 180 კგ მრკ-ს წიგნარა.

ვეტერინარულ-სანიტარიული ზედამხედველობა

ცხოველთა ჯანმრთელობასა და სეზონურ სამოვრებზე გადაადგილებაზე კონტროლის განსახორციელებლად მნიშვნელოვანია ვეტერინარული ზედამხედველობის (ბიოუსაფრთხოების) პუნქტების ფუნქციონირება. ქვეყნის მასშტაბით სულ ფუნქციონირებს 6 პუნქტი (3 ქვემო ქართლისა და 3 კახეთის რეგიონში), სადაც 2019 წელს ინსექტოაკარიციდული პრეპარატებით დამუშავდა **11 659** სული მსხვილფეხა და **707 080** სული წვრილფეხა პირუტყვი.

ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობის უზრუნველყოფა

მცენარეთა დაცვის დეპარტამენტის ფუნქციას ქვეყანაში საკარანტინო ღონისძიებების განხორციელება, მავნე ორგანიზმების შემოტანისა და გავრცელებისაგან ქვეყნის ტერიტორიის დაცვა. დეპარტამენტი ზრუნავს სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ფიტოსანიტარიულ დიაგნოსტიკაზე, მავნე ორგანიზმების გავრცელების პროგნოზირებასა და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების განხორციელებაზე, კარანტინს დაქვემდებარებული პროდუქციის ფიტოსანიტარიულ საკარანტინო შემოწმებაზე.

მცენარეთა დაცვის დეპარტამენტი სტრუქტურული ერთეულების მეშვეობით ახორციელებს მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის, სატრანსპორტო საშუალებების, საწყობების და ობიექტის გაუსწებოვნების ორგანიზებას, არეგისტრირებს პესტიციდებსა და აგროქიმიკატებს, ახორციელებს ფიტოსანიტარიულ მონიტორინგსა და რისკის მართვას, პასუხისმგებელია ფიტოსანიტარიულ და რეექსპორტის ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატის გაცემაზე, ევალუა ბიზნესოპერატორების ფიტოსანიტარიული მომსახურება.

განსაკუთრებით საშიშ და საკარანტინო მავნებლებთან ბრძოლა

სააგენტო საკუთარი ძალებით ყოველწლიურად ახორციელებს ბრძოლის ღონისძიებებს განსაკუთრებით საშიში და საკარანტინო მავნე ორგანიზმების წინააღმდეგ. გატარებული ღონისძიებების შედეგად მინიმუმამდე მცირდება მავნე ორგანიზმების საზიანო ზემოქმედება სასოფლო სამეურნეო კულტურებზე და მთლიანად მწვანე საფარზე.

2019 წელს

- ✓ აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ დასავლეთ საქართველოში დამუშავდა 437 349 ჰექტარი ფართობი, მათ შორის, მაღალი წარმადობის გენერატორით დამუშავებულია 8000 ჰექტარი ფართობი
- ✓ კალიებისა და სხვა არასაკარანტინო მავნებლების საწინააღმდეგოდ დამუშავდა 34 374.6 ჰექტარი ფართობი
- ✓ ტრანსმისიური დაავადებების გადამტანების, კოლოების წინააღმდეგ 2019 წლის 31 მაისიდან 29 ივლისის ჩათვლით, საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 29 მაისის N1253 და 2 ივლისის N1530 განკარგულებების „სიღნაღის, დედოფლისწყაროს, ლაგოდეხისა და გურჯაანის მუნიციპალიტეტებში ტრანსმისიული დაავადებების გადამტანებთან ბრძოლის ღონისძიებების გატარების შესახებ“ ფარგლებში, კახეთის რეგიონში - გურჯაანის, თელავის, ყვარლისა და ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტებში სააგენტოს სპეციალური ტექნიკის გამოყენებით დამუშავდა 6 908,4 ჰექტარი ფართობი.

პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების სახელმწიფო კონტროლი

მცენარეთა დაცვის დეპარტამენტი სისტემატურად ახორციელებს სარეალიზაციო ქსელში განთავსებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ხარისხის სახელმწიფო კონტროლს.

2019 წელს აღებული და ლაბორატორიულად გამოკვლეულია პესტიციდის **316** და აგროქიმიკატის **44** (სულ **360**) ნიმუში.

შემოწმდა ასევე პესტიციდების სარეალიზაციო **150** ობიექტი.

მცენარეთა მავნე ორგანიზმების (მათ შორის საკარანტინო და არასაკარანტინო) ზედამხედველობა და მონიტორინგი

2019 წლის ფიტოსანიტარიული კონტროლის პროგრამით, განსაკუთრებით საშიში და საკარანტინო მავნე ორგანიზმების ზედამხედველობისა და მონიტორინგის მიზნით, კახეთის, შიდა და ქვემო ქართლის, მცხეთა-მთიანეთის, სამეგრელო-ზემო სვანეთის, გურიის, იმერეთის, სამცხე-ჯავახეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონებში, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ქალაქ თბილისის ტერიტორიებზე განთავსდა **1400** ცალი ფერომონიანი სქესმჭერი ენტომოლოგიური გამოკვლევებისთვის; მავნე ორგანიზმების დიაგნოსტიკისათვის (ენტომოლოგიური, ფიტოპათოლოგიური, ვირუსოლოგიური, ჰელმინთოლოგიური, ჰერბოლოგიური) კვლევა ჩაუტარდა **1961** ნიმუშს. მავნე ორგანიზმების გავრცელების არეალის სწრაფი ზრდის, ახალი მავნე ორგანიზმების გამოჩენისას შესაძლებელია სხვა მავნე ორგანიზმების კვლევა მათი იდენტიფიცირების მიზნით. ფიტოსანიტარიული კონტროლის დროს გათვალისწინებული იყო დამატებით **103** ნიმუშის აღება. კონტროლის პროგრამის მიმდინარეობისას ლაბორატორიიდან მიღებული **1961** გამოცდის ოქმის საფუძველზე გამოვლინდა საქართველოსათვის საკარანტინო შემდეგი მავნე ორგანიზმები:

1. ხეხილის ბაქტერიული სიდამწვრე (*Erwinia amylovora*) – 1 (კახეთი),
2. ხმელთაშუა ზღვის ნაყოფის ბუზი (*Ceratitis capitata*) – 10 (მცხეთა-მთიანეთი - 2, კახეთი - 8)
3. სიმინდის ტაროს მშრალი სიდამპლე (*Stenocarpella maydis*) – 5 (სამეგრელო/ ზემო სვანეთი-4, გურია- 1)
4. დასავლეთის ყვავილის თრიფსი - *Frankliniella occidentalis* – 4 (იმერეთი)
5. კარტოფილია კიბო- *Synchytrium endobioticum*- 8 (აჭარა-5, სამეგრელო-ზემო სვანეთი-3)
6. ციტრუსავანთა შავი ფრთათეთრა *Aleurocanthus woglumi* – 44 (აჭარა)
7. კარტოფილის ოქროსფერი ნემატოდა (*Globodera rostochiensis*) – 9 (რაჭა - ლეჩხუმი /ქვემო სვანეთი)
8. ციტრუსოვანთა ტრისტეზა (კლოსტეროვირუსი) *Citrus tristeza closterovirus* -3 (გურია).

ფიტოსანიტარიული ექსპორტის სერტიფიცირება

2019 წლის განმავლობაში სურსათის ეროვნული სააგენტოს რეგიონული სამმართველოების მცენარეთა დაცვის სპეციალისტების მიერ მცენარეული წარმოშობის პროდუქციაზე გაცემულია

13 170 ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატი, მათ შორის, **12 923** ექსპორტის და 2 რეექსპორტის ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატი.

ფიტოსანიტარიული სერტიფიცირება ჩატარდა და გაცემული სერტიფიკატების საფუძველზე საქართველოდან ექსპორტირებულია **89 792 102** ტონა მცენარეული პროდუქცია, მათ შორის:

თხილი - **14491** ტონა

დაფნა - **4959** ტონა

ხე-მასალა - 67418,814 მ³

ჩაი - 1144 ტონა

ხურმა - 5914 ტონა

ატამი - 3541 ტონა

ვაშლატამა - 7461 ტონა

სხვა ხილი - **1405** ტონა

ბოსტნეული - **2386** ტონა

მწვანელი - **3580** ტონა

კარტოფილი - **3476** ტონა.